

DEBATT

MARIE KARLSSON-TUULA OCH
JOHAN LORENTZON

Värderingsfrågorna vid företagsrekonstruktion måste tas på allvar*

MARIE KARLSSON-TUULA är professor i civilrätt vid Högskolan Väst.

JOHAN LORENTZON är ekonomie doktor på Handelshögskolan vid
Karlstads universitet.

Genom att lagen om företagsrekonstruktion trädde i kraft den 1 september 2022 implementerades Rekonstruktion- och insolvensdirektivet i svensk rätt. Det är en ganska komplex lagstiftning med flera nya bestämmelser. I samband med företagsrekonstruktion aktualiseras olika värderingsfrågor precis som i det gamla förfarandet. I 3 kap. den äldre lagen stod i 3 kap. 14 § att tillgångarna skulle tas upp till noggrant uppskattade värden vid ett offentligt ackord. I den nya lagen förekommer det flera olika ekonomiska värdebegrepp vid värdering av gäldenärens tillgångar och skulder såväl i ett juridiskt som i ett företagsekonomiskt perspektiv.

Vart och ett av begreppen kan vara korrekta för en viss värdeuppskattning men ger nödvändigtvis inte en korrekt uppskattning i andra sammanhang. Olika värdebegrepp är således oftast inte utbytbara mot varandra. Det går därför inte att lösa en värderingsuppgift innan värderaren fått klart för sig vilket värdebegrepp värderingen tar sikte på. Därför är definitioner av olika värdebegrepp och aktö-

* Denna artikel är tidigare publicerad i Dagens juridik den 16 juni 2023. Såväl författaren som Dagens juridik har godkänt denna publicering.

rernas uppfattning om hur dessa definitioner ska tolkas central vid utförande av värderingsuppdrag.

Det vore således en stor fördel att endast utgå ifrån värdebegrepp som är definierade i en värderingsstandard exempelvis tidigare nämnda IVS. Enligt 4 kap. 9 § LFR stadgas att tillgångarna tas upp till marknadsvärdet vid den tidpunkt då förteckningen upprättas. Värdet ska bestämmas med utgångspunkten att gäldenärens verksamhet helt eller delvis ska fortsätta. Dessutom ska ett värde bestämmas med utgångspunkt från det pris till vilket tillgångarna hade kunnat säljas i en konkurs. Om möjligt ska det även lämnas en specificerad uppgift om de värden som i bokföringshandlingarna har angetts för tillgångarna eller, när en sådan värdering inte har gjorts, om anskaffningskostnaden. Det är rekonstruktören som ska värdera såväl tillgångar som skulder.

Utöver tillgångsvärdering ska det ekonomiska utfallet för borgenärerna i rekonstruktionsplanen också värderas. Enligt 4 kap. 31 § LFR ska en värdering ske av domstol om en berörd part invänder att det finns hinder mot att fastställa rekonstruktionsplanen enligt 4 kap. 24 § första stycket eller 25 § första stycket 2 b LFR ska rätten i samband med prövningen av invändningen göra en värdering som fastställer det ekonomiska utfallet för berörda parter om gäldenären försätts i konkurs. Värdering i dessa sammanhang är komplexa och medför stora utmaningar även om begreppen marknadsvärde, fortlevnadsvärde, konkursvärde och anskaffningsvärde används av lagstiftaren.

Det ekonomiska utfallet av hur en värdering sker kan vara avgörande för ett företags framtida verksamhet. De lege ferenda är det vår förhoppning att kommande ämnesöverskridande forskning mellan insolvensrätt och företagsekonomi kan klarlägga hur dessa dunkla värderingsfrågor i framtiden bör göras och handläggas av domstolarna. Än bättre vore det om det i Rekonstruktions- och insolvensdirektivet kunde införas såväl juridiska som företagsekonomiska begrepp och riktlinjer för hur värdering ska ske.